

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ»

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

Науково-дослідний інститут експериментальної дидактики
Кафедра технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в
дошкільній освіті

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції

14-15 березня 2024 року

м. Харків

ЗМІСТ

Секція 1. Перспективи розвитку освіти і науки в цифровому суспільстві

Ворожбіт-Горбатюк В. АКСЮЛОГІЧНИЙ ВИМІР ЦИФРОВОЇ РЕПУТАЦІЇ ВИКЛАДАЧА ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	8
Гавриш І. ІЗ ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ НАВЧАННЯ В НПП «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»	13
Доценко С. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ. В КОНТЕКСТІ ДОСВІДУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ.....	15
Сгоров В. ЦИФРОВА ІНКЛЮЗІЯ ТА БОРОТЬБА З ЦИФРОВИМ РОЗРИВОМ	19
Золотухіна С. РЕАЛІЗАЦІЯ ВИХОВУЮЧОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	24
Кисельова М., Петренко К., Наливайко О. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ. В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	26
Клименко Б. ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	31
Москаленко В. ІНТЕРАКТИВНИЙ РЕСУРС Н5Р СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ MOODLE	34
Олефіренко Н. ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ВІЗУАЛІЗУВАТИ НАВЧАЛЬНУ ІНФОРМАЦІЮ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	38
Пономарьова Н. ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ.....	40
Ростока М. ПРО ЦИФРОВІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ	44
Собченко Т. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ.....	46
Танько Т. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	49

2. Освіта заради життя URL :<https://www.osvitaxxi.org.ua/> (дата звернення 02.03.2024)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ В КОНТЕКСТІ ДОСВІДУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ

Доценко Світлана

доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Цифрова трансформація стосується всіх сфер життя, а саме системи національної освіти та професійної підготовки вчителів. Цифровізація процесу підготовки вчителів в Україні відкриває нові можливості та вимагає модернізації всього змісту освіти, а саме: використання цифрових технологій; організації електронного навчання; мобільних та хмарних технологій, штучного інтелекту, дистанційного та змішаного навчання тощо. Ефективне впровадження зазначених технологій потребує готовності вчителів до їх впровадження, а отже - формування цифрової компетентності.

Цифрова компетентність визнана як однією з ключових для повноцінного життя та діяльності людини та передбачає впевнене, критичне та відповідальне використання цифрових технологій і взаємодію з ними в навчанні, роботі, повсякденному житті. Отже, навчання майбутніх вчителів за допомогою цифрових технологій є важливим для підготовки їх до викликів сучасного цифрового суспільства.

Харківський національний педагогічний університет має багаторічний досвід підготовки конкурентоспроможних фахівців педагогічної галузі. Успішна реалізація стратегії розвитку ХНПУ імені Г.С. Сковороди на 2021 – 2025 рр. залежить від ефективного використання цифрових технологій. Це дасть змогу істотно посилити конкурентоспроможність, залучити додаткові ресурси, оновити IT-інфраструктуру, підвищити якість освіти, забезпечити її

доступність, що сприятиме професійному зростанню та активному просуванню кар'єрними сходами завдяки спрямованості на індивідуалізацію та гнучкість освітнього процесу.

Пріоритетними напрямами цифровізації для університету є: створення цифрового освітнього середовища, яке є доступним та сучасним; розвиток цифрової компетентності учасників освітнього процесу; перехід до електронного документообігу; використання оптимізованих та автоматизованих процесів управління та регулювання у сферах освіти та науки; централізація електронних послуг та сервісів для науковців; оснащення комп'ютерним та мультимедійним обладнанням і засобами сучасної комунікації; кібербезпека.

Мета розробки стратегії — створення дієвої моделі «Цифрового університету», який є реалізатором навчальних програм та фокусується на гнучкості цифрових технологій, навчальних платформ, автоматизованій підтримці та доступі до якісної вищої освіти. Необхідною умовою успішності є формування цифрового освітнього середовища та цифровізація всіх освітніх процесів, що забезпечить ефективність та прозорість діяльності університету, підвищить його імідж та лідерські позиції. Кінцеву мету планується досягти через реалізацію таких напрямів:

- Напрямок 1. Цифровізація навчальної, виховної, наукової та інноваційної діяльності (е-деканат, е-розклад, е-вступ, електронний журнал оцінок, персональний кабінет студента, викладача, електронне портфоліо студента, викладача підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та співробітників із розвитку цифрових компетентностей створення відкритих онлайн-курсів (МООС) тощо).
- Напрямок 2. Цифровізація інфраструктури, процесів управління та маркетингу (е-моніторинг, е-звітність Модернізація сайту Віртуальні музеї, екскурсії, презентація ун-ту в соц. мережа тощо).

Є достатня нормативна база для впровадження цифрових технологій в освітній процес: Положення про використання технологій

дистанційного навчання в освітньому процесі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди; Положення про стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників на платформі дистанційної освіти MOODLE; Положення про створення та сертифікацію ЕНК; Положення про електронні видання; Положення про корпоративну електронну пошту; Положення про центр інформатизації освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди; Положення про техніку безпеки при роботі за комп'ютером в ХНПУ імені Г.С. Сковороди тощо.

Створено центр інформатизації освіти, основними завданнями якого є:

- аналіз, добір, апробація та впровадження апаратного і програмного забезпечення для створення електронного навчально-наукового інформаційного середовища, технічна підтримка серверних платформ сайту дистанційної освіти Moodle;
- виконання робіт зі створення та наповнення інформаційними матеріалами тематичних сторінок офіційного вебсайту Університету: <http://hnpu.edu.ua>;
- організація, технічна підтримка та супровід проведення нарад, засідань, конференцій, вебінарів, форумів, онлайн-моніторингів, педагогічних експериментів;
- координація процесів збору, передачі, обробки та зберігання інформації, підтримання баз даних платформи Moodle;
- забезпечення високого рівня підготовки фахівців, перепідготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів університету з усіх напрямів в університеті у галузі інформаційно комунікаційних технологій;
- створення умов для проведення наукових досліджень в області забезпечення інформаційними технологіями та ресурсами освітнього процесу, наукової та адміністративно-господарчої діяльності університету;
- методичний супровід процесів інформатизації системи управління якості Університету, впровадження актуальних інформаційно телекомунікаційних

та педагогічних технологій.

Центром організовано портал дистанційного навчання, проводиться його методична та технічна підтримка, кожен охочий має можливість отримати інформаційну підтримку щодо ведення платформи дистанційної освіти Moodle. Протягом 2023 року Центром проводилась робота щодо залучення педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету до участі у підвищенні кваліфікації. Завдяки досягнутим домовленостям МОН України з компанією Zoom у викладачів нашого Університету з'явилася можливість протягом 2022/2023 та 2023/2024 навчальних років отримати безкоштовний та розширений доступ до програмного забезпечення Zoom Meetings for Education який дозволив учасникам освітнього процесу здійснювати запис зустрічей, а також проводити навчальні заняття для 1000 учасників одночасно.

Кафедрою технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті проводяться консультації для викладачів щодо створення та сертифікації ЕНК на платформі Moodle, організовуються вебінари для магістрів із цифрової освіти, пропонуються наукові гуртки та цифрові кав'ярні з ознайомлення з інноваціями цифрової педагогіки.

Кафедрою інформатики проводяться наукові конкурси, вебінари, конференції, методичні семінари з цифрових технологій.

Кожна освітня програма з підготовки майбутніх вчителів містить навчальну дисципліну з розвитку цифрових компетентностей. Наприклад, “Засоби цифрової підготовки” для здобувачів освіти 1 курсу викладається на всіх факультетах. Заслужують на увагу розроблені програми навчальних дисциплін бакалаврського рівня: “Засоби цифрової підготовки в біології”, “Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання”, “Комп'ютерні технології в роботі з дітьми”, “Технології дистанційного навчання при викладанні біології” та магістерського: “Інформаційні системи та технології в НДР”, “Кібербезпека в освіті”, “Цифрова дидактика”, “Цифрова освіта”, “Цифрові технології в вищій школі” тощо.

Концепцією освітньої діяльності ун-ту в умовах цифрової трансформації

освіти та науки є доступність педагогічної вищої освіти, яка безпосередньо сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців, вихованню патріотично налаштованої молоді, що позитивно впливає на сталий розвиток цифрового суспільства.

ЦИФРОВА ІНКЛЮЗІЯ ТА БОРОТЬБА З ЦИФРОВИМ РОЗРИВОМ

Владислав ЄГОРОВ

аспірант, Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди, м. Харків

У сучасному суспільстві, де широко розповсюджена глобалізація цифрова інклюзія громадян є ключовою умовою для створення громадянського суспільства. Соціальна цифровізація та цифрове залучення всіх громадян, незалежно від їхньої соціальної, мовної та технологічної чутливості, є необхідними для реалізації такого суспільства. Це означає повне оцифрування та автоматизацію соціальних послуг. Сьогодні включення повної цифрової інклюзії громадян у глобалізованому суспільстві стає все більш очевидним і необхідним. Якщо на початку нового тисячоліття цифрові технології розглядалися як важливий інструмент і допомога для прогресивної людини, то зараз людські та технологічні ресурси зрівнялися у всіх сферах суспільної свідомості та практики [1]. Вивчення теоретичних та методичних аспектів цифрової доступності є дуже актуальним, оскільки це може привести до створення інклюзивного суспільства в майбутньому. Універсальні функції сучасних технологій роблять це можливим. Цифрові інструменти надають людям доступ до величезної кількості інформації, включаючи новини, дослідження, навчальні матеріали, мультимедійний та альтернативний контент. Це допомагає людям приймати обґрунтовані рішення, розширювати свої знання і розвивати навички критичного мислення.

Дослідженням цифрової інклюзії присвятили свої роботи наступні